

Könyvtári feladatok

Rákosi elvtárs november 30-i beszéde után

Rákosi elvtárs november 30-i beszéde újból országos feladataink megoldására buzdítja dolgozó népünket. A beszéd nyomán az üzemekben, termelőszövetkezetekben és az államapparátusban gondosabban készültek el az 1952-es év tervei. Keil, hogy a könyvtárak is számot vessenek eddigi munkájukkal és megvizsgálják hogy Rákosi elvtárs által említett gazdasági és politikai feladatok megvalósítását hogyan tudják segíteni.

Nézzük először a szénbányászat területét!

„Két esztendővel ezelőtt bányáinkban úgyszólván hiányoztak a gépek. A bányász termelőeszközei lényegében a csákány és a lapát voltak. Mi azóta hozzáláttunk a bányamunka gépesítéséhez. Az elmúlt egy esztendő alatt a szénbányászat több mint 300 gumi szállítószalagot, káparószalagot, rázócsúzdát, fejtő- és réselőgépet, szállítógépeket kapott”, mondja Rákosi elvtárs.

A gépek kezeléséhez ezer és ezer jó szakmunkásra van szükség. Ezek nagyrésze a szakmai ismereteket termelés közben szerzi meg. Hogy munkájukat jól végezhessék, megfelelő szakkönyveket kell a kezükbe adnunk. Olyan szakkönyveket, amelyek az új gépek leírásával, azok működésével és alkalmazásuk különböző módzataival foglalkoznak. De olyan szépirodalmi műveket is, amelyek olvasása olthatatlan érdeklődést kelt a bányá, a bányász munkája iránt, amelyek a művészet eszközeivel mutatják meg, hogy a szocializmus építésének döntő tényezője: a bányászat fejlődése, a széntermelés fokozása.

Ilyen könyv mindenekelőtt Gorbatov: Donyeci bányászok c. műve. A regény két fiatal bányász hősi harcát mutatja meg, akiknek munkája nyomán megváltozik az emberek munkához való viszonya, megszilárdul a munkafegyelem, de megváltozik az újítás kapcsán a munka is. Új gépek bevezetésével és új munkamódszerek alkalmazásával tiszszer több szemet adnak az országnak.

Ennek a könyvnek ott kell lenni minden bányüzem könyvtárában több példányban is, rongyosra kell, hogy olvassák bányászaink és ne legyen egy bányászunk se, akit ne lelkesítene a donyeci hősök munkája. Tartsunk könyvismertetést róla, olvassunk fel részleteket belőle, rendezzünk irodalmi ankétokat és ennek kapcsán hívjuk fel a figyelmet a legfontosabb bányai szakkönyvekre. Persze előre gondoskodjunk arról, hogy a könyvből legalább 30—40 példány már előzőleg a dolgozók kezén forogjon. Az ankétokon szülessen kezdeményező javaslat egy-egy bányagép bevezetésére, vagy munkamódszer átadására. De ne csak gépekről beszéljünk, hozzuk kapcsolatba mondánivalónkat azzal, hogy a gépesítéssel hogyan fokozhatják bányászaink a munkatermelékenységet és hogyan teljesíthetik a tervfeladatot. Tudatosítsuk a tervteljesítés jelentőségét és helyi példákkal igazoljuk, hogy „ipari termelésünk jelenlegi állása mellett 1% teljesítmény több mint 600 millió forint értékű termelést jelent”.

De termelőszövetkezeti mozgalmunk megszilárdítása terén is van elég tennivalójuk a könyvtárosoknak!

Mindenekelőtt sokkal nagyobb gondot kell fordítani a tszcs-kben, az állami gazdaságokban és a gépállomáson lévő könyvtárakra. Viszonylag kevés gépállomáson és termelőszövetkezetben van államilag szervezett népkönyvtár. Még termelőszövetkezeti községünk is van, ahol eddig nem létesítettünk könyvtárat. A termelőszövetkezeti községek könyvtárát ebben az évben mindenütt *minia-könyvtárakká kell fejleszteni*. Könyvpropagandánkat elsősorban a termelőszövetkezetekben, állami gazdaságokban és a gépállomásokon kell meggyorsítani. Persze ez nem megy máról holnapra. Szövetkezeteink gyors fejlődését nem követte nyomon a népkönyvtárak szervezése, de méginkább elmaradtunk a szövetkezetek megszilárdítására irányuló agitációban. Pedig ez a könyvtáros legfőbb fegyvere a tömegek mozgósításában. Igaz ugyan, hogy „a legjobb agitáció és propaganda a termelőszövetkezet eszköze mellett, ha ezek a szövetkezetek virágoznak, ha termelékenységük, jövedelmük messze meghaladja az egyéni parasztek eredményeit”, de emellett feltétlenül szükséges, hogy a tszcs-ben elért eredményeket ismertessük, a legjobb brigádtagok munkáját népszerűsítsük és egy-egy szövetkezet, vagy magyar szépirodalmi, vagy szakkönyvben leírt munkamódszer alkalmazására buzdítsuk dolgozó parasztlainkat.

Ma már egész szántóterületünk 24,6%-a van szövetkezetek, vagy állami gazdaságok kezelésében. Így születik a jövőnk Erthető, ha dolgozó parasztságunk egyre nagyobb érdeklődéssel fordul a termelőszövetkezetek felé.

Rákosi elvtárs megvilágítja, hogy nem elég erősen fejlődik állatállományunk. Szövetkezeteink közül csak kevés ismerte fel az állattenyésztés jelentőségét és lehetőségeit. Pedig gazdag, jól működő szövetkezeteket aligha lehet viruló állattenyésztés nélkül elképzelni. Könyvtárosaink propagálják az állattenyésztéssel foglalkozó szakkönyveket. Ezekből könyvtáraink már régebben több példányt kaptak. Decemberben több mint 43.000 mezőgazdasági szakkönyvet szerzett be a Népkönyvtári Központ. Szétküldésük most van folyamatban. A körzeti könyvtárosok gondosan ügyeljenek arra, hogy termelőszövetkezeteink megfelelő példányszámot kapjanak. Jól nézzék meg, melyik könyvet hová küldik.

Helyes, ha egy-egy nagyobb tszcs-ben az állattenyésztésre vonatkozó szak- és szépirodalmi könyvekből kiállítást rendezünk, vagy a szakkörökön ilyeneket ismertetünk. megtárgyalunk.

Rákosi elvtárs a termelőszövetkezetek és gépállomások élenjáró dolgozóinak országos tanácskozásán is külön kiemelte az állattenyésztés fejlesztésének fontosságát és a munkafegyelem megszilárdításának jelentőségét. Könyvtárosaink feladata, jó agitációs érvekről, példákról gondoskodni a munkafegyelem megszilárdításához agitátoraink részére. A szépirodalom nevelő erejét itt igen jól lehet érvényesíteni.

Szövetkezeti parasztságunk nem nélkülözheti a könyveket. Ha azt akarja, hogy gazdag termést takarítson be, és hogy az állattenyésztés is magas hozammal gyarapíthassa jövedelmét, akkor fel kell használnia a könyvekben leírt tapasztalatokat, a szovjet biológiai tudomány legújabb eredményeit. Az irodalmi mű hőseinek lelkes, önfeláldozó példáján szilárdítsák meg a szövetkezetek a munkafegyelmet, tegyék szorosabbá kapcsolatukat a gépállomásokkal, könyvtáraik rendezzenek kiállításokat, ismertetéseket, felolvasásokat a legjobb szakmai és szépirodalmi művekből.

A könyv legyen valóban eszköze dolgozó parasztságunk felemelkedésének, legyen fegyver a mezőgazdaság szocialista fejlődését akadályozó osztályellenséggel szemben.

K. F.

Az olvasás irányítása

A könyvtár egész munkája arra irányul, hogy a lehető legteljesebben kielégítse az olvasók kultúrigényeit, segítse az olvasókat a legjobb, legaktuálisabb könyvek kiválogatásában.

E célból készíti a könyvtár a katalógust, az ajánló irodalmi jegyzékeket, a könyvtári plakátokat, ezéért rendez könyvkiállításokat, stb. Az olvasás irányításának legfontosabb módszere a könyvtáros közvetlen kapcsolata az olvasóval.

A körzeti és falusi könyvtárak olvasói között vannak kohoztagok, munkások, szakemberek, vannak felnőttek, ifjak és gyermekek, vannak, akik nagyon keveset olvasnak. A könyvtárosnak ismernie kell az olvasókat, felismerni, kinek milyen könyvre van szüksége, helyesen kell foglalkoznia minden olvasóval.

Vannak olvasók, akik a könyvtárostól több irányítást és segítséget kívánnak, vannak akik kevesebbet, vannak olvasók, akik jobb szeretik a könyvet maguk kiválasztani (katalógusok, bibliográfiai jegyzetek, a már korábban elolvasott könyv alapján baráti tanácsra, stb.). A könyvtárosnak meg kell találni azonban azokat a különböző formákat, amelyek alapján az olvasó olvasását irányítsa, áthassa ezt a munkát a bolsevik eszme, pártosság szellemével, alávetve a könyvek ajánlását a dolgozók kommunista nevelése feladatának.

Az összesoroz könyvtári dolgozók értekezletének (1948. március) határozatában megállapították:

„... a szovjet könyvtárosok legfontosabb feladatuknak tekintik a SzK(b)P Központi Bizottságának az ideológiai kérdésekről hozott történelmi határozatának szigorú végrehajtását, a könyvtári munka politikai színvonalának emelését, alárendelve ezeket a dolgozók kommunista nevelésének, az aktív harcot, a babonák és vallásos előítéletek kiküszöböléséért, továbbá a Szovjetunió népgazdaságának helyreállítására és fejlesztésére irányuló ötvenes tév teljesítésében és túlteljesítésében való közreműködést.”

Formailag a könyvtáros munkáját két részre lehet osztani: Az egyik rész a „technikai”, amely látható és amelyet egyesek hibásan a könyvtáros egyetlen munkájának tekintenek és a másik rész a pedagógiai, a nevelő, amely nem olyan szembetűnő, de a szovjet könyvtáros munkájának lényege. A könyv visszaadásánál és kikölcsönzésénél folytatott egyéni beszélgetések igen jelentősek agitációs, nevelő szempontból. Az olvasóval való folytonos beszélgetése során a könyvtáros megpróbálja kideríteni az olvasó érdeklődési körét, felfogását, fejlődésének fokát és a lehető legjobban kiválasztani számára a legmegfelelőbb könyvet. Az olvasás irányítása szükségessé teszi, hogy a könyvtáros megismerje az olvasó érdeklődési körét, ismerje az irodalmat, legyen pedagógiai tapasztalata.